

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA UCZNIÓW

**W SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. JANA PAWŁA II
W STARYM WIŚNICZU**

**ORAZ PROCEDURY SPECJALNE
(KRYZYSOWE)**

Bezpieczeństwo w szkole - uczniów, kadry nauczycielskiej i innych pracowników - stanowi kluczowe i centralne zagadnienie polityki oświatowej. Jego zapewnienie należy do najważniejszych obowiązków dyrektorów, nauczycieli i opiekunów.

PODSTAWA PRAWNA

1. art. 1 i art. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2016r. Nr poz.)
2. art. 1 i art. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2016 r. Nr , poz.)
3. art. 6 ustawy Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982r. (Dz. U. z r. Nr poz.)
4. art. 1, art. 2, art. 3 ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
5. art. 415, art. 426, art. 427 ustawy Kodeks Cywilny z dnia 23 kwietnia 1964r.
6. art. 1, art. 10, art.115 ustawy Kodeks Karny z dnia 6 czerwca 1997r.
7. art. 14 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982r.
8. art. 1, art. 2, art. 5, art.19 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r.

Zapewnienie bezpieczeństwa cyfrowego uczniów – dzieci i młodzieży – jest w obecnym czasie równie istotne, jak zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.

O zagrożeniu należy bezzwłocznie poinformować odpowiednie służby:

- Policja 997
- Straż Pożarna 998
- Pogotowie Ratunkowe 999
- Europejski Telefon Alarmowy obowiązującym na terenie całej Unii Europejskiej 112
- Pogotowie Energetyczne 991
- Pogotowie Gazowe 992
- Pogotowie Ciepłownicze 993
- Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987
- Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226.

Celem procedur jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez:

- wdrażanie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo dziecka,
- usystematyzowanie zasad postępowania wobec uczniów,
- zwiększenie kontroli nad osobami wchodzącymi na teren szkoły,
- zapewnienie sprawnej organizacji pracy oraz przepływu informacji pomiędzy podmiotami

odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na terenie szkoły.

Procedury dotyczą:

- kadry zarządzającej,
- nauczycieli,
- rodziców/prawnych opiekunów uczniów,
- uczniów,
- pracowników administracji i obsługi.

Warunki konieczne do stosowania procedur:

Aдекватne postępowanie w sytuacjach trudnych wychowawczo wymaga dobrego rozpoznania problemu, zdarzenia, pełnej wiedzy na temat ucznia i jego rodziny, rozpoznania motywów postępowania i zastosowania odpowiedniej procedury postępowania. Nauczyciele i wychowawcy mogą wspierać się pomocą pedagoga szkolnego, nadzoru pedagogicznego, personelu medycznego, Policji, Sądu ds. Rodziny i Nieletnich, poradni specjalistycznych. Skuteczność zastosowania procedur wymaga dobrej współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia.

Metody którymi można to osiągnąć to:

1. Zebrania klasowe integracyjne,
2. Spotkania indywidualne z wychowawcą,
3. Spotkania typu wychowawca- pedagog szkolny- rodzic, które można poszerzyć w zależności od sytuacji o nauczyciela uczącego, pracownika szkoły,
4. Zeszyt uwag z informacjami o zaistniałych sytuacjach,
5. Wezwania listowne i telefoniczne,
6. Udział rodziców w imprezach szkolnych,
7. Udział rodziców w działaniach wychowawczych szkoły.

Spis treści procedur :

1. Ogólne zasady pozostawiania dziecka w szkole,
2. Organizacja przerw międzylekcyjnych i dyżurów nauczycieli,
3. Kontakty z rodzicami,
4. Usprawiedliwienia nieobecności ucznia,
5. Doraźne zwolnienie ucznia z zajęć dydaktycznych
6. Prawowanie opieki nad uczniem w dni wolne od zajęć dydaktycznych
7. Organizowanie zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych
8. Postępowanie z uczniem mającym złe samopoczucie
9. Używanie wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna
10. Zastraszanie, wymuszanie, wywieranie presji.
11. Udział uczniów w bójkach
12. Palenie papierosów, e-papierosów na terenie szkoły.
13. Korzystanie z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych podczas lekcji oraz całego pobytu w szkole
14. Uzyskanie informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji,
15. Postępowanie w przypadku ujawnienia cyberprzemocy (przemoc z użyciem Internetu lub telefonu komórkowego)
16. Podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń, będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków
17. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk
18. Podejrzenie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk
19. Kradzież na terenie szkoły.
20. Akty wandalizmu
21. Kłamstwo, oszustwo, fałszowanie dokumentów szkolnych.
22. Ataki w stosunku do nauczycieli (agresja słowna , wulgaryzmy).
23. Agresja fizyczna w stosunku do nauczycieli
24. Postępowanie w przypadku braku współpracy z rodzicami ucznia sprawującego problemy wychowawcze
25. Zaniedbania Środowiskowe
26. Postępowanie pracowników niepedagogicznych w sytuacji, gdy są świadkami niezgodnego ze statutem szkoły zachowania ucznia,
27. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.
28. Procedura postępowania w przypadku myśli samobójcze bądź samookalecza się
29. Procedury postępowania z dzieckiem przewlekle chorym

Metody współpracy szkoły z policją.

1. Ogólne zasady pozostawiania dziecka w szkole.

1. Szkoła służy realizacji celów statutowych.
2. Rodzice wychowanków oddziałów przedszkolnych i pozostałych uczniów przekazują aktualne dane kontaktowe oraz informacje o stanie zdrowia i zasadach opuszczania szkoły przez dziecko na odpowiednich formularzach.
3. Szkoła zwraca się do rodziców o wyrażenie zgody na:
 - a) przetwarzanie danych osobowych ucznia w zakresie koniecznym do funkcjonowania dziennika, publikację danych i wizerunku dziecka w celu promocji osiągnięć jego i szkoły, publikację danych i wizerunku dziecka na stronie internetowej szkoły.
 - b) wezwanie karetki pogotowia ratunkowego i hospitalizację dziecka w przypadku zachorowania lub urazu chyba że zagrożone jest życie ucznia wówczas nie pytamy o zgodę.
 - c) udział dziecka w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych odbywających się poza terenem szkoły i wyjazdach edukacyjnych, wycieczkach i imprezach klasowych
4. Uczeń przebywa w budynku szkolnym pod opieką nauczycieli, nauczycieli dyżurujących lub pod opieką nauczycieli świetlicy od godziny 6.30 do 15.30.
5. Rodzice ponoszą odpowiedzialność za dziecko, które zostało przyprowadzone do szkoły przed wyznaczonymi godzinami dyżurów lub godzinami pracy świetlicy.
6. Podczas pobytu w szkole w wyznaczonych terminach dyżurów i czasie pracy świetlicy uczeń pozostaje pod stałą opieką nauczycieli, których polecenia zobowiązany jest respektować.
7. W czasie przeznaczonym na zajęcia lekcyjne, zajęcia pozalekcyjne i zajęcia świetlicowe, a także podczas przerw pomiędzy zajęciami, uczeń nie może opuszczać terenu szkolnego.
8. W salach lekcyjnych, pracowniach i hali sportowej uczeń może przebywać wyłącznie pod opieką nauczyciela, respektując obowiązujące regulaminy.
9. Uczeń nie może przynosić do szkoły przedmiotów zagrażających bezpieczeństwu, np. latarek laserowych, ostrych narzędzi, substancji toksycznych.
10. Uczeń powinien bezzwłocznie zgłosić pracownikom szkoły informacje o zauważonych zagrożeniach.

11. Podczas przerw międzylekcyjnych uczniowie pozostają pod opieką dyżurujących nauczycieli (w wyznaczonych miejscach – według obowiązującego grafiku dyżurów).
12. Dzieci grupy przedszkolnej są przekazywane przez rodziców pod opiekę wychowawcy.
13. Dzieci z grupy przedszkolnej przez całe zajęcia pozostają pod opieką wychowawcy. Po zakończeniu zajęć wychowawca odprowadza dzieci do świetlicy i przekazuje nauczycielowi świetlicy lub przekazuje rodzicowi/opiekunowi.
14. W klasach 1–3 podczas wszystkich zajęć uczniowie pozostają pod opieką wychowawcy lub nauczyciela prowadzącego dane zajęcia. W celu zapewnienia uczniom stałej opieki, nauczyciel przekazuje klasę kolejnej osobie, prowadzącej z nią zajęcia. Po zakończeniu zajęć nauczyciel odprowadza dzieci do świetlicy lub przekazuje rodzicowi/opiekunowi.
15. Po zakończeniu zajęć szkolnych uczniowie klas 4-6 niezwłocznie opuszczają szkołę lub udają się do świetlicy szkolnej.
16. Rodzice uczniów oczekują na dzieci na korytarzu przy szatni.
17. Przebywanie osób postronnych w budynku szkoły bez zgody jest niedopuszczalne, w celu załatwiania spraw na terenie szkoły muszą uzyskać zgodę.

2. Organizacja przerw międzylekcyjnych i dyżurów nauczycieli.

1. W czasie przerw uczniowie przebywają na korytarzach szkolnych, a w czasie przerw obiadowych również w stołówce szkolnej. W okresie wrzesień-październik i maj-czerwiec przy sprzyjających warunkach pogodowych jako miejsce spędzania długich (15-minutowych) przerw może zostać również wyznaczony teren przyszkolny.
2. Uczeń zobowiązany jest zachowywać się podczas przerw spokojnie, w sposób niezagrażający bezpieczeństwu własnemu i innych osób – nie biegać, nie popychać innych, nie wychodzić poza teren szkoły, dbać o czystość i porządek w najbliższym otoczeniu, szanować mienie szkoły i cudzą własność.
3. Uczeń zobowiązany jest wypełniać polecenia nauczyciela dyżurującego i innych pracowników szkoły, reagować na dostrzeżone przejawy zła, bezzwłocznie zgłosić pracownikom szkoły informacje o zauważonych zagrożeniach.
4. Podczas przerw nauczyciele pełnią dyżury zgodnie z opracowanym harmonogramem. Dyżury te są integralną częścią procesu opiekuńczo-wychowawczego szkoły i wchodzą w zakres podstawowych obowiązków nauczyciela.
5. W razie nieobecności nauczyciela dyżury pełni nauczyciel go zastępujący.
6. Obowiązki nauczyciela dyżurującego

- a) Nauczyciel punktualnie rozpoczyna dyżur w wyznaczonym miejscu zgodnie z planem dyżurów nauczycielskich.
- b) Nauczyciel dyżurujący jest cały czas czynny, nie zajmuje się czynnościami, które przeszkadzają w rzetelnym pełnieniu dyżurów.
- c) Reaguje na niewłaściwe zachowania uczniów.
- d) Jeżeli w trakcie dyżuru nauczyciela uczeń ulegnie wypadkowi, nauczyciel dyżurujący zobowiązany jest do przestrzegania procedury dotyczącej wypadków i urazów uczniowskich, jednocześnie zapewniając obecność nauczyciela dyżurującego w danym miejscu (doraźne zastępstwo).

5. Kontakty z rodzicami.

- 1. Rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą we wszystkich sprawach dotyczących kształcenia i wychowywania uczniów oraz spraw bezpieczeństwa.
- 2. Indywidualne sprawy dotyczące konkretnego ucznia i problemów dydaktyczno-wychowawczych z nim związanych rodzice uzgadniają (w zależności od rodzaju sprawy) z nauczycielem przedmiotu, z wychowawcą klasy, z pedagogiem szkolnym. Jeżeli efekt tych rozmów nie satysfakcjonuje ich, udają się do Dyrektora Szkoły.
- 3. Do kontaktów z Dyrektorem Szkoły w sprawach ogólnych dotyczących całej klasy, uprawnieni są przedstawiciele oddziałowych rad rodziców i zarządu Rady Rodziców.
- 4. Rodzice mają możliwość bezpośredniej współpracy ze wszystkimi podmiotami szkoły (dyrekcją, pedagogiem szkolnym, sekretariatem szkolnym, pracownikiem stołówki, opiekunem świetlicy) w godzinach przyjęć.
- 5. Z wychowawcami oraz nauczycielami przedmiotów rodzice mogą nawiązać kontakt podczas wyznaczonych dyżurów, zebrań z rodzicami, dni otwartych i kontaktów telefonicznych.
- 6. Rodzic co najmniej dwa razy w semestrze powinien nawiązać współpracę z wychowawcą klasy.
- 7. W przypadku, gdy rodzic nie skontaktuje się z wychowawcą lub nie nawiąże współpracy z wychowawcą przynajmniej dwukrotnie w semestrze, a uczeń sprawia trudności wychowawcze lub ma problemy w nauce, wychowawca zgłasza problem do pedagoga szkolnego, a ten podejmuje interwencję.

6. Usprawiedliwienia nieobecności ucznia.

1. Usprawiedliwień nieobecności uczniów na zajęciach edukacyjnych dokonują rodzice dostarczając pisemną prośbę o usprawiedliwienie do wychowawcy klasy lub osobiście.
2. Ponadto usprawiedliwienie można nastąpić na podstawie:
 - a) zwolnienia lekarskiego,
 - b) zwolnienia przez nauczyciela-opiekuna (jeśli dziecko reprezentuje szkołę np. w zawodach sportowych lub w konkursach pozaszkolnych).
3. Uczeń dostarcza usprawiedliwienie nieobecności w szkole na najbliższej godzinie wychowawczej po zakończeniu absencji.

7. Doraźne zwolnienie ucznia z zajęć dydaktycznych

1. Zwolnienia ucznia z zajęć szkolnych dokonuje rodzic osobiście u nauczyciela prowadzącego zajęcia w danej chwili.
2. Doraźne zwolnienie ucznia z zajęć w związku z udziałem w zawodach, konkursie, wycieczce może również zostać dokonane przez nauczyciela, który przejmuje opiekę nad uczniem i odpowiednią informację umieszcza na tablicy w pokoju nauczycielskim.
3. W przypadku stwierdzenia nieobecności ucznia na drugiej lub kolejnej lekcji w danym dniu, nauczyciel niezwłocznie powiadamia pedagoga szkolnego, który podejmuje działania wyjaśniające.
 - a. Wychowanie fizyczne

Dyrektor zwalnia ucznia z wykonywania określonych ćwiczeń na zajęciach wychowania fizycznego lub z uczestniczenia w lekcjach wychowania fizycznego na podstawie podania złożonego przez rodzica i w oparciu o zaświadczenie lekarskie, na czas określony w tym zaświadczeniu

b. Religia / etyka

Zgodę lub rezygnację w formie pisemnej z lekcji religii / etyki rodzic zaznacza na początku roku szkolnego.

3. Wychowanie do życia w rodzinie

Zajęcia wychowania do życia w rodzinie są zajęciami obowiązkowymi dla ucznia, chyba że rodzic nie wyrazi zgody na w/w zajęcia.

8. Sprawowanie opieki nad uczniem w dni wolne od zajęć dydaktycznych

1. W dodatkowe dni wolne od zajęć dydaktycznych szkoła zapewnia opiekę uczniom. Ze względów organizacyjnych wskazane jest, aby rodzice przekazali wcześniej stosowną informację wychowawcy klasy.
2. Opieka sprawowana jest w formie zajęć świetlicowych przez nauczycieli wyznaczonych przez Dyrektora Szkoły.
3. Uczeń uczestniczy w zajęciach dodatkowych w ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej oraz za zgodą rodziców na uczestnictwo w tych zajęciach złożoną w formie pisemnej.
4. Terminy zajęć dodatkowych ustalane są przez nauczyciela i zatwierdzane przez Dyrektora.
5. Uczniowie klas 1–3 odbierani są z sali lekcyjnej lub ze świetlicy szkolnej przez nauczyciela i przez niego odprowadzani po zakończeniu zajęć.
6. Uczniowie klas 4–8 stawiają się u nauczyciela punktualnie w terminie rozpoczęcia zajęć.
7. Wychowawcy klas 4–8 na bieżąco monitorują frekwencję swoich wychowanków na zajęciach dodatkowych.

9. Organizowanie zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych

A. Koła przedmiotowe / koła zainteresowań

1. Uczeń uczestniczy w zajęciach kół przedmiotowych/zainteresowań na podstawie jego wyboru oraz deklaracji rodziców. Deklaracja rodzica stanowi zobowiązanie ucznia do uczestniczenia w tych zajęciach.
2. Terminy zajęć kół ustalane są przez nauczycieli i zatwierdzane przez Dyrektora.

B. Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze

1. Uczeń uczestniczy w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej na podstawie deklaracji lub zgody rodziców na uczestnictwo w tych zajęciach (zajęcia te są obowiązkowe).
2. Terminy zajęć dydaktyczno-wyrównawczych ustalane są przez nauczycieli i zatwierdzane przez Dyrektora.
3. Uczniowie klas 4–8 stawiają się na zajęcia punktualnie w terminie rozpoczęcia zajęć.

10. Postępowanie z uczniem mającym złe samopoczucie

1. Uczeń powinien zgłosić informację o złym samopoczuciu nauczycielowi, wychowawcy.
2. W przypadku zachorowania ucznia na terenie szkoły należy powiadomić o tym rodziców. Mają oni obowiązek odebrać dziecko ze szkoły i zapewnić mu opiekę medyczną.
3. W przypadku braku kontaktu z rodzicami (ich nieobecności w domu) dziecko pozostaje w szkole pod opieką nauczyciela. Nie ma możliwości aby taki uczeń opuścił szkołę bez opieki.
4. W przypadku nagłego poważnego pogorszenia stanu zdrowia wzywane jest pogotowie ratunkowe. Uczeń zostaje powierzony opiece personelu medycznego karetki i do czasu pojawienia się rodziców towarzyszy mu wyznaczony przez dyrektora nauczyciel lub dyrektor szkoły.

11. Używanie wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna

- Przekazanie informacji wychowawcy klasy o zaistniałym zdarzeniu.
- Zapis w zeszycie uwag klasy.
- Rozmowa wychowawcy z uczestnikami zajęcia, określenie przyczyn i skutków.
- Powiadomienie rodziców o zaistniałej sytuacji.
- Przeproszenie się uczestników zajęcia.
- Rozmowa wychowawcy z uczniem, jego rodzicem, w obecności pedagoga szkolnego – poinformowanie rodzica i ucznia agresywnego o możliwości podjęcia przez ucznia terapii w celu radzenia sobie z agresją.
- Zastosowanie kar regulaminowych.

12. Zastraszanie, wymuszanie, wywieranie presji.

Działania wobec ofiary

- Rozmowa z ofiarą w celu udzielenia wsparcia.
- Poinformowanie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora, pedagoga i wychowawcę klasy.
- Wezwanie rodziców dziecka ofiary w celu nawiązania współpracy oraz poinformowanie ich o możliwości podjęcia terapii dla ofiar przemocy.
- Otoczenie ucznia we współpracy z pedagogiem szkolnym szczególną opieką.

Działania wobec sprawcy

- Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego w celu uświadomienia konsekwencji prawnych, społecznych i psychologicznych czynu.
- Wezwanie rodziców dziecka sprawcy: poinformowanie ich o zaistniałym fakcie, podjęcie próby nawiązania współpracy w celu wyeliminowania niewłaściwych zachowań ucznia, poinformowanie o zastosowanej karze regulaminowej.

- W przypadku braku współpracy rodziców sprawcy i ucznia ze szkołą oraz powtórzenia czynu, poinformowanie policji lub/oraz sądu rodzinnego.

13. Udział uczniów w bójkach

Interwencja bezpośrednia :

- Rozdzielenie bijących
- Udzielenie pomocy medycznej poszkodowanym (jeśli jest taka potrzeba)
- Poinformowanie o zdarzeniu dyrektora i pedagoga.
- Poinformowanie o zdarzeniu wychowawcy klasy.

Interwencja wychowawcy:

- Wpis do zeszytu uwag klasy,
- Rozmowa wychowawcy z uczniami – ustalenie powodu bójki,
- Wysłuchanie wszystkich osób biorących udział w bójce, a także świadków zdarzenia,
- Skierowanie uczestników bójki do pedagoga szkolnego w celu znalezienia przyczyn takich zachowań,
- Poinformowanie o wydarzeniu rodziców uczniów biorących udział w bójce,
- Rozmowa wychowawcy, pedagoga szkolnego , rodzica i ucznia – uczestnika bójki – poinformowanie rodzica i ucznia agresywnego o możliwości podjęcia przez ucznia terapii w celu radzenia sobie z agresją.
- Powiadomienie/wezwanie policji, jeśli istnieje konieczność zabezpieczenia śladów przestępstwa.
- Ustalenie kary dla uczestników w porozumieniu z rodzicami i dyrektorem.
- Przygotowanie notatki służbowej z przebiegu zdarzenia.

Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą

- Jeżeli uczeń doznał obrażeń ciała – udzielenie pierwszej pomocy, wezwanie lekarza.
- Powiadomienie dyrektora szkoły.
- Powiadomienie rodziców ucznia.
- Ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

14. Palenie papierosów, e-papierosów na terenie szkoły.

- Poinformowanie wychowawcy klasy o fakcie palenia papierosów poprzez wpis do zeszytu uwag
- Interwencja wychowawcy
- Rozmowa z uczniem,
- Powiadomienie rodziców,
- Zastosowanie kary regulaminowej,
- Zlecenie uczniowi przygotowanie materiałów o szkodliwości palenia oraz zaprezentowanie ich na forum klasy podczas lekcji wychowawczej,
- Poinformowanie pedagoga szkolnego
- Interwencja pedagoga szkolnego na wniosek wychowawcy w sytuacji powtarzającej się.

- Informacja i interwencja dyrektora szkoły w przypadku powtarzającej się sytuacji palenia papierosów przez ucznia.
- Rozmowa dyrektora z rodzicami ucznia.

15. Korzystanie z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych podczas lekcji oraz całego pobytu w szkole.

- Poproszenie ucznia, by wyłączył sprzęt i oddał go nauczycielowi.
- Przypomnienie uczniowi prawa szkolnego w tym zakresie.
- Odnotowanie zdarzenia w zeszycie uwag klasy.
- Zdeponowanie sprzętu u dyrektora.
- Poinformowanie wychowawcy klasy o fakcie korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych przez ucznia.
- Rozmowa z rodzicem na temat zasad korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych w szkole.
- Przekazanie zarekwirowanego sprzętu rodzicowi.
- W przypadku kiedy sytuacja powtarza się po raz trzeci, uczeń ma zakaz przynoszenia sprzętu do szkoły.
- Jeśli wymaga tego określona sytuacja uczniowie mogą kontaktować się z rodzicami w obecności nauczyciela.
- W sytuacji łamania zasad uczeń ma obniżoną ocenę ze sprawowania o jeden stopień na semestr.

16. Uzyskanie informacji, że uczeń używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel podejmuje następujące działania:

- Przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- Wychowawca: informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, przekazuje uzyskaną informację oraz przeprowadza w ich obecności rozmowę z uczniem.
- W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zmiany zachowania, a rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do placówki specjalistycznej.
- Jeżeli rodzice odmawiają współpracy, lub nie stawiają się do szkoły, a przejawy demoralizacji trwają nadal, szkoła pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub policję. Podobne działania podejmuje szkoła w sytuacji, gdy wykorzystwała już wszystkie dostępne środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów.
- Jeżeli szkoła uzyskała informację o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, lub udziału w grupach przestępczych przez ucznia, który ukończył 17 lat, powiadamia niezwłocznie prokuraturę lub policję.
- Zastosowanie kary regulaminowej.
- Przygotowanie notatki służbowej z przebiegu zdarzenia.

17. Postępowanie w przypadku ujawnienia cyberprzemocy (przemoc z użyciem Internetu lub telefonu komórkowego)

- Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy powinien powiadomić o tym fakcie wychowawcę ucznia, pedagoga i dyrektora szkoły.
- Wychowawca, pedagog przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy udzielając jej wsparcia i porady.
- Wychowawca i pedagog ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- Wychowawca/pedagog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
- Wychowawca/pedagog powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu, działaniach szkoły, udziela im porady.
- Wychowawca/pedagog wyciąga konsekwencje wobec sprawcy przemocy, zawiadamia policję i/lub sąd rodzinny oraz pracuje nad zmianą postawy ucznia.
- Pedagog monitoruje sytuację ucznia (ofiary) sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

18. Podejrzenie, że na terenie szkoły znajduje się uczeń, będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

- Odizolowanie ucznia od reszty klasy.
- Powiadomienie o przypuszczeniach wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego.
- Zorganizowanie pomocy medycznej.
- Zawiadomienie dyrektora szkoły.
- Zawiadomienie rodziców/opiekunów o sytuacji i konieczności osobistego odbioru dziecka ze szkoły. Gdy rodzice \ opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o dalszym z nim postępowaniu decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
- Zawiadomienie Policji.
- Zobowiązanie rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Poinformowanie rodzica ucznia o możliwości podjęcia przez ucznia terapii.
- Zastosowanie kary regulaminowej.
- Przygotowanie notatki służbowej z przebiegu zdarzenia.

19. Znalezienie na terenie szkoły substancji przypominającej wyglądem narkotyk.

- Zabezpieczenie substancji przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.
- Powiadomienie o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły – wezwanie policji.
- Próba ustalenia, do kogo należy znaleziona substancja.
- Po przyjeździe policji niezwłoczne przekazanie zabezpieczonej substancji oraz informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.
- Przygotowanie notatki służbowej z przebiegu zdarzenia.

20. Podejrzanie, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.

- W obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) nauczyciel ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość plecaka szkolnego oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie wykonuje samodzielnie czynności przeszukiwania.
- Nauczyciel powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców\opiekunów wzywa ich do natychmiastowego stawienia.
- Gdy uczeń mimo wezwania odmawia przekazania nauczycielowi substancji i odmawia pokazania zawartości plecaka, należy wezwać policję, która dokona odpowiednich czynności.
- Jeśli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel zabezpiecza ją i bezzwłocznie przekazuje do jednostki policji. Jednocześnie ustala od kogo uczeń nabył tę substancję. Całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

21. Kradzież na terenie szkoły.**Sytuacja, gdy uczeń zostanie złapany na „gorącym uczynku”**

- Powiadomienie dyrektora szkoły i pedagoga, przekazanie informacji o okolicznościach czynu, świadków.
- Zabezpieczenie dowodów przestępstwa.
- Przekazanie sprawcy dyrektorowi.
- Powiadomienie rodziców ucznia i wezwanie ich do szkoły.
- Powiadomienie przez dyrektora policji.
- Zastosowanie wobec ucznia kary regulaminowej.

Sytuacja, gdy został zgłoszony nauczycielowi fakt kradzieży

- Powiadomienie dyrektora szkoły.
- Powiadomienie wychowawcy, pedagoga szkolnego.
- Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Zabezpieczenie dowodów przestępstwa.
- W zależności od sytuacji powiadomienie policji.
- Udzielenie pomocy psychologicznej bądź poinformowanie rodzica i ucznia o możliwości udania się do specjalisty.
- W każdym przypadku wychowawca na zebraniu informuje rodziców o zaistniałych przypadkach kradzieży oraz prosi o zweryfikowanie zasadności przynoszenia do szkoły kosztownych przedmiotów. Na godzinie wychowawczej przeprowadza rozmowy z uczniami, pogadanki na temat kradzieży, przestępstwa. Jeśli jest taka potrzeba organizuje spotkanie z policjantem.

22. Akty wandalizmu

- Poinformowanie o zdarzeniu dyrektora szkoły, pedagoga i wychowawcy klasy (wpis do zeszytu uwag klasy).

- Interwencja wychowawcy klasy bądź pedagoga: rozmowa z uczniem w celu rozpoznania przyczyn zachowania.
- Wezwanie do szkoły rodziców ucznia: poinformowanie rodziców i uczniów o konsekwencjach wandalizmu (materialnych i społecznych).
- Ustalenie wspólnie z rodzicami i uczniem sposobu naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenie opłaty za ich naprawę.
- Zastosowanie kary regulaminowej.

W przypadku, gdy brak jest sprawcy:

- poinformowanie przez dyrektora szkoły uczniów klasy, która dokonała aktu wandalizmu o konieczności ujawnienia sprawcy lub zobowiązanie do pokrycia pełnego kosztu naprawy.

23. Kłamstwo, oszustwo, fałszowanie dokumentów szkolnych.

Kłamstwa, oszustwa

- Konfrontacje z osobami zainteresowanymi.
- Wezwanie rodziców – informacja o zaistniałym zachowaniu.
- Wpis do zeszytu uwag.
- Zastosowanie kary regulaminowej.

Fałszowanie dokumentów szkolnych

- Konfrontacje z osobami zainteresowanymi.
- Wezwanie rodziców do szkoły – informacja o zaistniałym zachowaniu.
- Zastosowanie kary regulaminowej.

24. Ataki w stosunku do nauczycieli (agresja słowna, wulgaryzmy).

- Powiadomienie dyrektora, pedagoga szkolnego i wychowawcy klasy o zaistniałym fakcie agresji.
- Powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy o zachowaniu dziecka.
- Powiadomienie policji.
- Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Rozmowa uczeń – rodzic – nauczyciel – dyrektor i pedagog celem ustalenia przyczyny takiego zachowania, sposobu naprawienia relacji z nauczycielem
- Przeproszenie nauczyciela przez ucznia.
- Zastosowanie kary regulaminowej – nagana wychowawcy ewentualnie nagana dyrektora.

25. Agresja fizyczna w stosunku do nauczycieli

- Poinformowanie o zaistniałej sytuacji dyrektora, wychowawcy, pedagoga szkolnego.
- Jeśli doszło do uszkodzenia ciała nauczyciela: udzielenie pomocy medycznej i psychologicznej poszkodowanemu oraz zabezpieczenie dowodów przestępstwa i świadków zdarzenia,

- Wezwanie do szkoły rodziców ucznia – agresora (natychmiastowe stawiennictwo).
- Powiadomienie policji.
- Rozmowa dyrektora, wychowawcy, pedagoga szkolnego, rodziców i ucznia dotyczące dalszego pobytu ucznia.
- Przeproszenie nauczyciela przez ucznia.
- Zastosowanie kary regulaminowej.

26. Postępowanie w przypadku braku współpracy z rodzicami ucznia sprawującego problemy wychowawcze

- Pedagog szkolny wspomaga wychowawcę w nawiązywaniu współpracy z rodzicami.
- W przypadku braku współpracy lub nie stawienia się rodziców do szkoły na pisemne wezwanie, wychowawca powiadamia dyrektora szkoły.
- Jeśli nadal napływają informacje o przejawach demoralizacji ucznia, dyrektor może powiadomić sąd rodzinny lub policję.

27. Zaniedbania środowiskowe

- W przypadku, gdy nauczyciel zauważy, iż uczeń jest zaniedbywany ze strony domu rodzinnego zgłasza problem wychowawcy klasy.
- Wychowawca klasy wzywa do szkoły rodziców dziecka i przeprowadza z nimi rozmowę.
- W przypadku powtarzających się sytuacji świadczących o zaniedbywaniu wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego i wspólnie podejmują działania mające na celu pomoc uczniowi i jego rodzinie (np. proponowanie rodzicom różnych form pomocy włączając w to pomoc ze strony różnych instytucji wspomagających rodzinę tj. MOPS, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie).
- W skrajnych przypadkach powiadomienie odpowiednich organów o zaniedbaniach rodziny w stosunku do ucznia.

28. Postępowanie pracowników niepedagogicznych w sytuacji, gdy są świadkami niezgodnego ze statutem szkoły zachowania ucznia

- Każdy pracownik szkoły ma prawo i obowiązek zwrócić uwagę uczniowi, który zachowuje się niezgodnie z zasadami przyjętymi w szkole.
- O zaistniałej sytuacji informuje wychowawcę, pedagoga lub innego nauczyciela.
- W przypadkach uzasadnionych informuje dyrektora szkoły.

29. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.

- W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczennica jest w ciąży nauczyciel/wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- Wychowawca lub pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) i przeprowadza rozmowę z uczennicą oraz jej rodzicami (opiekunami). Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy.

- W przypadku potwierdzenia informacji, dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami (opiekunami prawnymi) oraz wychowawcą ustalają sposób i termin realizacji obowiązku szkolnego przez uczennicę.
- Pedagog szkolny wskazuje rodzicom możliwości skorzystania przez uczennicę i ich samych z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.
- Dyrektor zobowiązuje wychowawcę i pielęgniarkę szkolną do opieki nad uczennicą w trakcie pobytu w szkole.
- Dyrektor szkoły o zaistniałej sytuacji powiadamia na piśmie sąd rodzinny lub policję (informuje o tym fakcie rodziców uczennicy).

30. Procedury postępowania z dzieckiem przewlekle chorym

1. Obowiązki rodzica:

- W przypadku ucznia rozpoczynającego naukę w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Starym Wiśniczu rodzic najpóźniej do 7 września powinien dostarczyć wychowawcy informacje o stanie zdrowia dziecka przewlekle chorego, objawach choroby, zagrożeniach zdrowotnych, przyjmowanych lekach i ich wpływie na organizm.

- Jeśli choroba zostanie zdiagnozowana podczas uczęszczania do szkoły rodzic powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie wychowawcę.

- Rodzic jest zobowiązany do stałej współpracy z wychowawcą dziecka chorego.

W odniesieniu do ucznia z chorobą przewlekłą, kiedy występuje konieczność stałego podawania mu leków w szkole, rodzice dziecka zobowiązani są do przedłożenia informacji:

a) na jaką chorobę dziecko choruje

b) jakie leki na zlecenie lekarza zażywa (nazwa leku, sposób dawkowania)

c) konieczne jest również dołączenie zlecenia lekarskiego oraz pisemnego upoważnienia pielęgniarki do podawania dziecku leków; w czasie nieobecności pielęgniarki w placówce oświatowej - w sytuacji, gdy stan zdrowia dziecka wymaga podania leku lub wykonania innych czynności (np. kontroli poziomu cukru we krwi u dziecka chorego na cukrzycę; podawanie leku drogą wziewną dziecku choremu na astmę) - czynności te mogą wykonywać również inne osoby (w tym: samo dziecko, rodzic, nauczyciel), jeżeli odbyły przeszkolenie w tym zakresie. Osoby przyjmujące zadanie muszą wyrazić na to zgodę, zaś posiadanie wykształcenia medycznego nie jest wymogiem koniecznym. Delegowanie przez rodziców uprawnień do wykonywania czynności związanych z opieką nad dzieckiem oraz zgoda pracownika szkoły i zobowiązanie do sprawowania opieki winny mieć formę umowy pisemnej pomiędzy rodzicami dziecka przewlekle chorego, a pracownikiem szkoły.

2. Obowiązki Dyrektora:

Jeśli wśród uczniów jest dziecko przewlekle chore, dyrektor szkoły zobowiązany jest przygotować kadrę pedagogiczną i innych pracowników do pracy z dzieckiem oraz stałego udzielania pomocy i wsparcia tak, aby zapewnić mu optymalne warunki pobytu.

3. Obowiązki wychowawcy:

- Wychowawca jest zobowiązany do przekazania informacji Radzie Pedagogicznej i pozostałym pracownikom szkoły o sposobach postępowania z chorym dzieckiem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.
- Wychowawca w porozumieniu z nauczycielami na bieżąco informuje rodziców o samopoczuciu dziecka lub zauważonych zmianach w zachowaniu w czasie pobytu w szkole.

4. Obowiązki nauczycieli:

- Nauczyciele są zobowiązani dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także do objęcia go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- W przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.

5. Stany nagłe - natychmiastowa interwencja lekarska.

W przypadku, gdy stan zdrowia dziecka wymaga natychmiastowej interwencji lekarskiej nauczyciel, dyrektor szkoły, pielęgniarka, wychowawca lub nauczyciel zobowiązani są do podjęcia działań pomocy przedmedycznej w zakresie posiadanych umiejętności oraz wezwania karetki pogotowia ratunkowego. Jednocześnie, obowiązkiem tych osób jest zawiadomienie rodziców/opiekunów prawnych dziecka.

UPOWAŻNIENIE RODZICÓW
DO PODANIA LEKÓW DZIECKU Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ

Ja, niżej podpisany

.....
(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego dziecka)

upoważniam Panią/Pana
(imię i nazwisko nauczyciela/pracownika)

leku

.....
.....
.....
(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina)

Do upoważnienia dołączam aktualne zaświadczenie lekarskie o konieczności podawania leku.

.....
(imię i nazwisko rodzica/
opiekuna prawnego dziecka)

Stary Wiśnicz, dn.

ZGODA NAUCZYCIELA
NA PODANIE LEKÓW DZIECKU Z CHOROBA PRZEWLEKŁĄ

Ja, niżej podpisany

.....
(imię i nazwisko nauczyciela/pracownika)

wyrażam zgodę na podanie dziecku

.....
(imię i nazwisko dziecka)

leku

.....
.....
(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina)

Oświadczam, że zostałam(łem) poinformowany o sposobie podania leku/ wykonania czynności medycznej.

.....
(imię i nazwisko nauczyciela/pracownika szkoły)

Dziecko z astmą oraz pyłkowicą, uczulone na pokarmy**NAKAZY**

1. Częste wietrzenie sal lekcyjnych.
2. Dziecko, które ma objawy choroby po wysiłku, powinno przed lekcją wychowania fizycznego przyjąć dodatkowy lek.
3. Ćwiczenia fizyczne należy zaczynać od rozgrzewki.
4. W przypadku wystąpienia u dziecka objawów duszności należy przerwać wykonywanie wysiłku i pozwolić dziecku zażyć środek rozkurczowy.

ZAKAZY

1. Chorzy uczniowie nie powinni uczestniczyć w pracach porządkowych.
2. W okresie pylenia roślin dzieci z pyłkowicą nie powinny ćwiczyć na wolnym powietrzu oraz uczestniczyć w planowanych wycieczkach, jeżeli nastąpiło nasilenie nieporządkanych objawów alergicznych pomimo przyjmowanych leków.
3. Astma oskrzelowa wyklucza biegi na długich dystansach, wymagających długotrwałego, ciągłego wysiłku.

OGRANICZENIA

1. Uczeń z astmą może okresowo wymagać ograniczenia aktywności fizycznej i dostosowania ćwiczeń do stanu zdrowia.
2. Dziecko uczulone na pokarmy powinno mieć adnotacje od rodziców/lekarza, co może jeść w sytuacjach, które mogą wywołać pojawienie się objawów uczulenia.

Dziecko z cukrzycą**OBJAWY HIPOGLIKEMII - niedocukrzenia:**

1. Bładość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.
2. Ból głowy, ból brzucha.
3. Szybkie bicie serca.
4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.
5. Osłabienie, zmęczenie.
6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.
7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.
8. Napady agresji lub wesołkowatości.
9. Ziewanie/senność.

10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.
11. Zmiana charakteru pisma.
12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.
13. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.
14. Drgawki.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII –

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać preparat wskazany przez rodzica, który dziecko ma przy sobie lub w plecaku (glukoza, ewentualnie sok)
3. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.

NIE WOLNO

1. Zastępować węglowodanów prostych słodzącymi zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego)
2. W przypadku zbyt wysokiego lub niskiego poziomu cukru we krwi uczeń będzie wyłączony z ćwiczeń na lekcji wychowania fizycznego (pozostaje pod opieką nauczyciela), jeżeli jego stan zdrowia uniemożliwia mu pisanie sprawdzianu z przedmiotu – będzie pisał go w terminie wyznaczonym przez nauczyciela

OBJAWY HIPERGLIKEMII

1. Wzmoczone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
2. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
3. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.

Jeżeli do ww. objawów dołączają: ból głowy, ból brzucha, nudności i wymioty, ciężki oddech może to świadczyć o rozwoju kwasicy cukrzycowej.

Należy wtedy bezzwłocznie:

1. Zbadać poziom glukozy.
2. Skontaktować się z rodzicami i wezwać pogotowie.

POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

1. Podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna),
2. Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna),
3. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

Każdemu dziecku z cukrzycą typu 1 należy zapewnić w szkole:

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie – także w trakcie trwania lekcji.
2. Możliwość podania insuliny.
3. Możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobista pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję.
4. Właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z pielęgniarką szkolną, dyrektorem i rodzicami dziecka.
5. Możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania lekcji.
6. Możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych.
7. Możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach pozaszkolnych, np. wycieczkach turystycznych

Dziecko z epilepsją

W RAZIE WYSTĄPIENIA NAPADU NALEŻY:

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

NIE WOLNO:

1. Podnosić pacjenta.
2. Krępować jego ruchów.
3. Wkładać cegółkolwiek między zęby lub do ust.

W razie narastających trudności szkolnych, trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania, zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek, modyfikować i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych. Nie należy z zasady zwalniać dziecka z zajęć wychowania fizycznego ani z zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego. Gdy zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły

Dziecko z ADHD, czyli zespołem hiperkinetycznym

W pracy szkolnej uczniowie z ADHD wymagają od nauczycieli:

1. Poznania i zrozumienia specyficznych zachowań i emocji dziecka (tj. brak koncentracji na szczegółach, trudności z utrzymaniem uwagi na zadaniach i grach, niespektowanie podanych kolejno instrukcji, kłopoty z dokończeniem zadań i wypełnianiem codziennych obowiązków, dezorganizacja, szybkie rozpraszanie się pod wpływem bodźców zewnętrznych, nadmierna ruchliwość i gadatliwość, przerywanie bądź wtrącanie się do rozmowy)
2. Akceptacji, pozytywnego wsparcia, nasilonej w stosunku do innych uczniów uwagi i zainteresowania.
3. Organizacji środowiska zewnętrznego w formie porządku i ograniczenia bodźców.
4. Stosowania wzmocnień (pochwał, nagród)
5. Skutecznego komunikowania (krótkie instrukcje, powtarzanie)
6. Konsekwencji w postępowaniu i ustalenia obowiązującego systemu norm i zasad.
7. Elastyczności pracy dającej możliwość dodatkowej aktywności i rozładowania emocji.

Dziecko z zaburzeniami lękowymi

1. Jeśli nauczyciel zauważy powtarzające się zaburzenia lękowe powinien ten fakt zgłosić rodzicom ucznia.

Zasady postępowania z uczniem z zaburzeniami lękowymi:

- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w relacji uczeń- nauczyciel- klasa
- stosowanie pochwał nawet za małe osiągnięcia
- ograniczenie odpytywania na forum klasy
- normalizowanie reakcji lękowych i pokazywanie adaptacyjnej funkcji lęku
- uczenie techniki rozwiązywania problemów i radzenia sobie ze stresem.

Metody współpracy szkoły z policją.

Komisariat Policji w Nowym Wiśniczu oraz Komenda Powiatowa Policji w Bochni w ramach pracy profilaktyczno-wychowawczej utrzymuje stały kontakt ze szkołą w zakresie:

- spotkań tematycznych z udziałem policjantów;
- udziału policji w szkolnych programach profilaktycznych, konkursach, imprezach itp.;
- udzielania przez policję pomocy szkole;
- nadzoru nad rodzinami dysfunkcyjnymi;
- interwencji.

W ramach współpracy szkoły z policją organizuje się:

- spotkania pedagogów szkolnych, psychologa, nauczycieli, dyrektorowi szkoły z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym;

- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń;
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży;
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze, problemów, które zaistniały na terenie szkoły;
- wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w procedurach albo gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w której obecność policji jest konieczna (tj. naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych, demoralizacja nieletniego).
- Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu.